

ÖĞRENCİ

ADI: .....
SOYADI: .....
SINIFI: .....NO: .....

.....LİSESİ
2023-2024 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 12. SINIFLAR
1. DÖNEM 1. YAZILI SORULARI

.....
.....
.....

4. İlk örneklerden günümüze Türkçenin önemli sözlükleri**1. Aşağıda verilen sözlüklerin yazarlarını karşılarına yazınız. (5 x 2 = 10 puan)**

Muhâkemetü'l-Lugateyn:

Divanü Lügâti't-Türk:

Kamus-ı Türkî:

Lügat-i Naci:

Lehçe-i Osmani:

2, 3, 4 ve 5. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kimi insan para pul budalası olur, kimisi keşif ve icat meraklısı, bazısı da müzik âşığı... Deli Davut ise adalar kara-sevdalıydı. Denizin bu deli divanesinin gözünde hep adalar tüter, adalar titrerdi. Tanyeri ağarırken “Adalarla birlikte uyanacağım” diye, çok geceler göz yummazdı. Gecenin loşluğuyla örtülü duran deniz, hâlâ rüyasına dalgın, derin derin uyurken, tan ışığını yüksekte kapalı adalar, Arşipel’in o kopkoyu çelik mavisinde sanki şafak parçaları imişler gibi parlarken ve Deli Davut’a ta uzaktan göz kırparak koyunlarında bir yeni gün daha yaşayacağını ona, gün doğmadan müjdelerlerdi. Bunu gören Davut, dünyaya yeni gelmişe dönerdi. Kuş uçmaz, kervan geçmez dağ başlarında gerili duran telgraf tellerine rüzgâr değince, tellerin uzun uzun inlemesi gibi Davut’un da gönlü titreye titreye, ışığa ve açıklıklara uyanır; gözleri, yüreğini buran sevinçle harlardı.

İşte o zaman, artık içi içine sığmayan Davut, limanda uyuyan kayığının demirini hırçın hırçın koparıp fırlatır ve adından da, sanından da, özel kişiliğinden de kopup gitmekte olan kayığı kadar özgür, Neptün’ün Anfitrit’e bağırın sesinin hızıyla adalara doğru atılır ve Arşipel’in cam mavisine dalgalarının uçuşan yelelerine, uzun bir bayrak, bir fors gibi yapraklanan gülüşünü katardı.

A.2.3. Metnin tema ve konusunu belirler.**2. Verilen hikâyenin konusunu yazınız. (10 puan)****A.2.8. Metinde anlatıcı ve bakış açısının işlevini belirler.****3. Metnin anlatıcı ve bakış açısını belirleyiniz. (2 x 5 =10 puan)****A.2.10. Metnin üslup özelliklerini belirler.****4. Metnin üslup özelliklerini yazınız. (10 puan)**

A.2.1. Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.

5. Yukarıdaki paragrafta geçen altı çizili geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını yazınız.(5 x 2 =10 puan)

A.2.14. Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.

6. Cumhuriyet Dönemi yazarlarından. Birçok türde eser veren yazar, edebiyatımızda hikâyeleriyle tanındı. Bireyin iç dünyasını ayrıntılara önem vererek anlatırken Anadolu insanının derinliğini modern çağa yönelik eleştirileriyle birlikte yansıttı. Türk edebiyatında özellikle hikâye alanında Türk toplumunun yaşadığı toplumsal değişim ve dönüşümü konu edinerek yaşadığı toplumun insan ilişkilerini eserlerinde konu edindi. “Uzun hikâye” tarzıyla edebiyatımızda kendine has bir yer edindi. Yazarın Ortadaki Adam, Yoksulluk İçimizde, Uzun Hikâye, Gönül İş, Yokuşa Akan Sular eserlerinden bazılarıdır.

Bu metinde söz edilen yazar kimdir? (10 puan)

3. Dilin tarihî süreç içerisindeki değişimini etkileyen sebepler

7. Dilin tarihî süreç içerisindeki değişimini etkileyen sebepler nelerdir, yazınız. (5 x 2 =10 puan)

A.2.16. Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar

8. Ne zaman ona doğru elimi uzatsam elim boşlukta kalıyor ( ) Her günüm cuma oluyor. Her cuma ona selamımı gönderiyorum. Yılmadan ( ) yılgınlığa düşmeden. Boşluğa bırakılmış bir selam gene de muhatabını bulur mu diye kaygılandığım olmuyor değil. Ancak ben, bana düşeni yapıyorum. Bana düşen ona selamımı göndermek.

Bu sabah karşılaştım onunla.

Arkamdan, duyulmayacak kadar uzak bir fısıltı ( ) bu fısıltıyı ancak bir kedi işitebilir ( ) bir de kulak zarı onun sesine ayarlanmış olarak duran aşığın kulağı...

( ) Merhaba.

Parçada ayraçlarla belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir? (5 x 2 =10 puan)

A.2.13. Metni yorumlar.

9. “Babam kızmış, kapının sürgüsünü gene sürdürmüştür anneme. Otele gitsem. Ömrümde giremedim, gıcırtilı, esnedi esneyecek gibi duran kapısından içeri. Yıllardır da geçerim önünden. Ne zaman gelecektim sanki. Yatağımı, evimi severdim şimdiye kadar; oda demeli, oda demek daha doğru olur. Odamı, yalnız odamı severdim. Ondan da soğuttular sanki beni. Garip olacak, kılığım da pek uygunsuz, aldırma. Kapı sürgülü olsa bile bodrum penceresinden girerdim.

Metinde kısa cümlelere fazla yer verilmesi metnin dil ve anlatımını nasıl etkilemiştir? (10 puan)

A.2.16. Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

10. **Aşağıda verilen cümlelerdeki yazım yanlışlarını düzelterek yanlarına yazınız. (5 x 2 =10 puan)**

- Yapacağımız işleri hemen emir etti. :
- Bir kaç öğrenci, sınıfın düzenini sürekli bozuyor. :
- Bir damla göz yaşı döktüğünü görmek istemiyoruz. :
- Nöbetçi öğretmen, öğrencileri 2'şer 2'şer gruplandırdı. :
- 13:00'da öğle yemeği molasına çıkacağız. :